

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Markéty Fialové ve věci

žalobce: **Z. P.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2023, č. j. MPSV-2022/233039-331/1

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 11. 1. 2023, č. j. MPSV-2022/233039-331/1 **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění

1. Žalobce podal dne 8. 12. 2022 k Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Olomouci (dále jen „povinný subjekt“) žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“). Žalobce žádal povinný subjekt o „*kasační stížnost Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Olomouci proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2022, č. j. 25 A 238/2021-61*“ (dále jen „žádost“).
2. Rozhodnutím ze dne 16. 12. 2022, č. j. UPCR-OL-2022/227994 povinný subjekt postupem dle § 15 odst. 1 InfZ odmítl žádost žalobce s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) InfZ, který vylučuje poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 1. 2023, č. j. MPSV-2022/233039-331/1, zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí povinného subjektu potvrdil.
4. Žalobou se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a uložení povinnosti povinnému subjektu žádanou informaci poskytnout. Žalobce předně namítal, že povinný subjekt a ani žalovaný nezkoumali, zda byly naplněny podmínky nezbytnosti omezení práva na informace. Dále, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaké konkrétní skutečnosti brání poskytnutí požadované informace. Žalovaný dále nikterak nevyložil, co se myslí „rozhodovací činností soudu“ a neodůvodnil, jak by poskytnutí kasační stížnosti ohrozilo nestrannost nebo nezávislost soudu při jeho rozhodování. Konečně také nevyložil, jak dospěl k názoru, že žádaná kasační stížnost má povahu „informace o rozhodovací činnosti soudu.“
5. Dále žalobce namítal, že žalovaný vyložil ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) InfZ extenzivním způsobem a že aplikace citovaného ustanovení není možná od doby vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2020, č. j. 10 As 115/2020-44. Ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) InfZ chrání nezávislost a nestrannost rozhodovací činnosti soudu, a nedopadá tak na rozhodovací činnost správních orgánů, tedy ani na žalovaného. Povinný subjekt pak nemůže mít k dispozici informace o rozhodovací činnosti soudu. Podání kasační stížnosti nelze hodnotit jako postup soudu, ale jako úkon podatele, kterým se zahajuje řízení. Žalovaný nerefletoval smysl omezení práva na informace dle citovaného ustanovení a odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.
6. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Zdůraznil, že poskytnutí informace je nepřipustným obcházením komplexně upravených pravidel pro nahlížení do soudního spisu, dle kterých žadatel, který není účastníkem řízení, musí prokázat zvláštní zájem na nahlédnutí do spisu. Dále uvedl, že v případě soudních řízení je veřejná kontrola umožněna dostatečně právě zveřejněním rozsudku a poskytnutí kasační stížnosti, která je nadto ve zveřejněném rozsudku shrnuta, tuto veřejnou kontrolu nijak neovlivní.
7. V replice žalobce toliko rozvedl svoji žalobní argumentaci.
8. Ústního jednání dne 27. 8. 2024 se žádný z účastníků nezúčastnil.
9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
10. Dle ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) InfZ *povinné subjekty neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků.*
11. Obecně platí, že omezení práva na informace, zakotveného na ústavní úrovni v čl. 17 LZPS, je třeba vykládat restriktivně. InfZ je tedy vystavěn na obecné povinnosti povinných subjektů informace poskytnout s tím, že odmítnutí jejich poskytnutí je možné jen na základě zákonem stanovených výjimek, jež však mají být aplikovány v zásadě ve prospěch žadatele.
12. Oba účastníci řízení se shodují, že smyslem omezení práva na informace obsaženého v ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) InfZ je ochrana nezávislosti a nestrannosti soudní moci při jejím rozhodování. Ostatně tento smysl již byl dovozen i judikaturou správních soudů (např. bod 23 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 8. 2018, č. j. 11 A 171/2017-25, či bod 12 rozsudku NSS ze dne 18. 8. 2020, č. j. 10 As 115/2020-44).

13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí učinil výklad pojmu „rozhodovací činnost soudů“. Přitom vycházel především z Instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 24. 7. 2009, č. j. 13/2008-SOSV-SP, dle které lze pod uvedený pojem podřadit i úkony účastníků učiněné vůči soudu, přičemž kasační stížnost je právě úkonem účastníka řízení adresovaným soudu, který z ní dle žalovaného na základě provedení dokazování činí skutkové závěry, které podrobuje právnímu posouzení. Na základě této úvahy, jakož i úvahy, že poskytnutí informace by navíc bylo nepřipustným obcházením pravidel o nahlížení do spisu, žalovaný potvrdil rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí poskytnutí požadované informace.
14. Jakkoliv tedy žalovaný dospěl k závěru o naplnění zákonem stanovené výluky (podřazení kasační stížnosti pod pojem „rozhodovací činnost soudů“), pro odmítnutí žádosti o informace pouhý odkaz na konkrétní ustanovení nestačí. Povinný subjekt je totiž vždy povinen zvážit, zda je v konkrétním případě odepření poskytnutí informace nezbytné, a svůj postup řádně zdůvodnit. V opačném případě zatíží své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů (rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2015, č. j. 8 As 108/2014-54). Žalobce přitom právě v první řadě namítal, že žalovaný neposuzoval nezbytnost omezení práva na informace.
15. Jak uvedl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 16. 8. 2018, č. j. 11 A 171/2017-25: *„Ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím však nemůže být vykládáno tak, že povinné subjekty mohou odmítnout poskytnout informace pouze na základě všeobecného odkazu na dané ustanovení. Naopak v každém konkrétním případě musí povinný subjekt zkoumat, zda jsou naplněny podmínky nezbytnosti omezení práva na informace ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. K nezbytnosti zkoumání naplnění podmínek pro omezení práva jednotlivce na informace lze odkázat také nálezu Ústavního soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. IV. ÚS 1684/11, a ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10 (123/2010 Sb., N 68/56 Sb. NU 761). Povinné subjekty tedy musí zkoumat konkrétní důvody vedoucí k omezení práva na informace, dopady odepření práva na informace na práva oprávněného subjektu, jakož i dopady, jaké by případně poskytnutí požadovaných informací mohlo mít na zájmy chráněné jinými předpisy či práva třetích osob. Jinými slovy povinný subjekt musí porovnat konkrétní ústavně garantované právo na informace s právy jiných osob a hodnotami, které jsou rovněž chráněny na ústavní úrovni. Tyto úvahy pak musí být bezpodmínečně obsaženy v rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí poskytnutí požadované informace.“*
16. Citovaný rozsudek navazuje na judikaturu Ústavního soudu, která dlouhodobě zdůrazňuje nutnost poměřování v kolizi stojících práv a nezbytnost existence závažného důvodu, pro který nebude na místě informaci poskytnout a v důsledku kterého převáží ochrana jiného práva nad právem na informace. Kromě v citaci odkazované judikatury lze poukázat např. na náleze ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3208/16, ve kterém Ústavní soud v kontextu omezení práva na informace z důvodu ochrany autorského práva popsal úvahy a kritéria, jež mají být obsahem prováděného poměřování (testu proporcionality) v kolizi stojících práv, a ve kterém mj. klade důraz na posouzení, zda by zpřístupnění konkrétní požadované informace znamenalo skutečné materiální porušení v kolizi stojícího chráněného práva. Krajský soud se s uvedeným hodnocením obou soudů plně ztotožňuje.
17. V daném případě to konkrétně znamená, že žalovaný měl především zkoumat obsah požadované kasační stížnosti a zvážit dopad poskytnutí informace žalobci na konkrétní účastníky řízení a na samotnou rozhodovací činnost soudu, jakož i dopady na samotná práva a oprávněné zájmy žalobce pro případ odepření požadovaných informací. V této souvislosti je také nezbytné, aby žalovaný zkoumal, zda je omezení práva na informace skutečně

opatřením v demokratické společnosti nezbytným pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti (srov. čl. 17 odst. 4 Listiny). A teprve za předpokladu, že žalovaný dospěje k závěru, že jsou naplněny podmínky pro omezení práva žalobce na informace, může poskytnutí požadované informace odmítnout.

18. To však žalovaný neučinil. Žalovaný otázku konkrétních dopadů poskytnutí požadované kasační stížnosti řeší jen velmi povšechně a kuse, když se spokojil s pouhým konstatováním, že kasační stížnost je úkonem účastníka řízení adresovaným soudu, který z ní na základě provedeného dokazování činí skutkové závěry, které podrobuje právnímu posouzení. Dále konstatoval, že s ohledem na ochranu rovného postavení účastníků soudního řízení, která zahrnuje též ochranu proti možnému nátlaku ze strany třetích osob, je vyloučení poskytování informací vztahujících se k průběhu rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou jeho výsledku, logické.
19. Jakkoliv krajský soud odhlédne od nesprávného pojetí kasační stížnosti žalovaným, neboť tato obsahuje toliko tvrzení účastníka řízení a jeho právní argumentaci, soud z ní žádá skutková zjištění nečiní (ta může činit pouze z provedeného dokazování), je potřeba zdůraznit, že žalovaný žádným způsobem nereflektoval skutečnost, že žádost žalobce podal dne 8. 12. 2022, tzn. stejný den, kdy o dotčené kasační stížnosti bylo Nejvyšším správním soudem rozhodnuto rozsudkem z téhož dne pod č. j. 7 Ads 213/2022-24 (tuto skutečnost přitom sám žalovaný uvádí v napadeném rozhodnutí, aniž by ji však jakkoliv reflektoval). Jedná se přitom o zásadní skutečnost, která podstatným způsobem ovlivňuje výše vymezené konkrétní dopady poskytnutí požadované informace. Je totiž zřejmé, že obecně zájem na ochraně informací vypovídajících o rozhodovací činnosti soudů klesá po pravomocném skončení dotčeného soudního řízení. Při provedení výše uvedeného posouzení nezbytnosti omezení práva na informace je nutno vzít v potaz právě i skutečnost, zda předmětné soudní řízení dosud probíhá, jakož i to, do jaké míry se obsah podání účastníků řízení odrazil v následném soudním rozhodnutí. Z rozhodnutí správních orgánů obou stupňů přitom není vůbec seznatelná jakákoliv úvaha o tom, jak by poskytnutí kasační stížnosti mohlo konkrétně ohrozit nestrannost a nezávislost soudu, jakož i případně rovnost účastníků řízení, tedy zájmů, k jejichž ochraně má dotčená zákonná výluka sloužit. Už vůbec z uvedených rozhodnutí nevyplývá, jak by tyto chráněné zájmy mohly být ohroženy poskytnutím kasační stížnosti za situace, kdy již řízení před NSS bylo skončeno. Není tedy vůbec jasné, proč bylo v projednávaném případě omezení práva na informace nezbytné.
20. S poukazem na shora uvedené důvody proto krajský soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení bude namístě, aby se žalovaný řádně vypořádal s otázkou nezbytnosti omezení práva na informace, konkrétními důvody pro odmítnutí žádosti o poskytnutí informace, dopady případného poskytnutí kasační stížnosti do práv a svobod účastníků řízení, jakož i konkrétních dopadů poskytnutí informací do rozhodovací činnosti soudu. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku.
21. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaný byl s ohledem na úspěch žalobce ve věci zavázán k náhradě žalobcem účelně vynaložených nákladů. Takovým nákladem je zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve výši 3 000 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 27. srpna 2024

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu